

සීමාසහිත සමාගමක මූල්‍ය ප්‍රකාශය පිළියෙල කිරීම.

සීමාසහිත සමාගමක ස්වභාවය

2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පනත යටතේ සංස්ථාපනය කළ ව්‍යාපාර ආයතන සංස්ථාපිත සමාගම් ලෙස හඳුන්වයි.

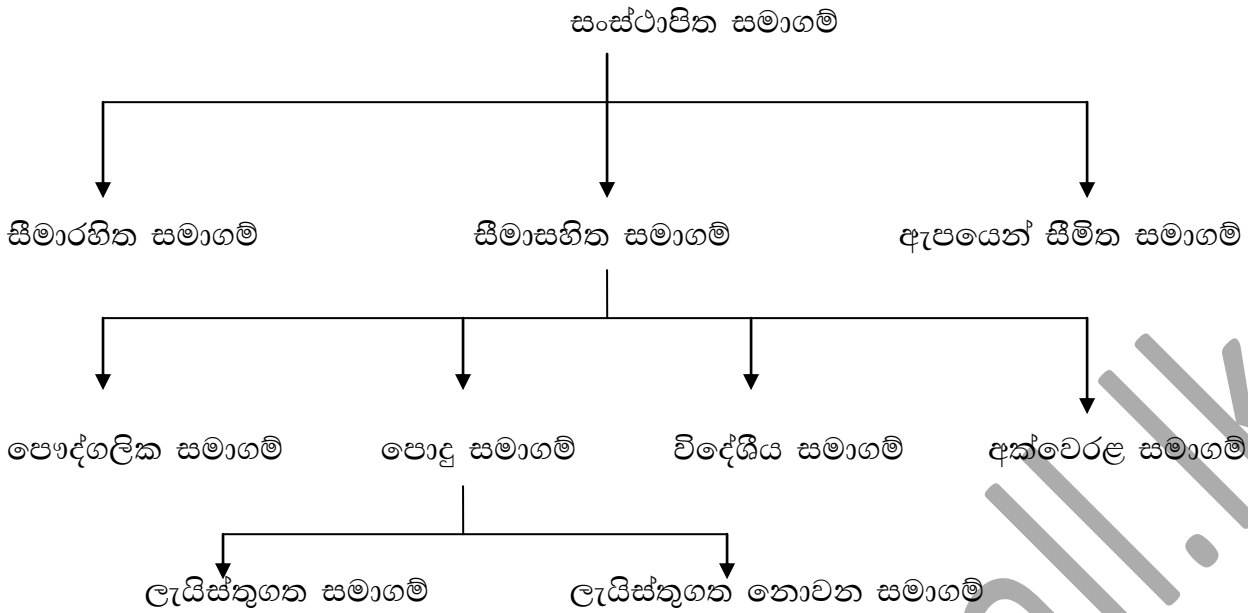
සංස්ථාපිත සමාගම්වලට බලපාන නීතිමය අණපනත්

1. 2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පනත
2. 1995 අංක 15 දරණ ගිණුම්කරණ සහ විගණන පනත
3. 2006 අංක 10 දරණ දේශීය ආදායම් පනත
4. 1988 අංක 78 දරණ මුදල් පනත (මූල්‍ය සමාගම් සඳහා)
5. 1988 අංක 30 දරණ බැංකු පනත (බැංකු සමාගම් සඳහා)
6. කොටස් වෙළඳපොළ නීතිරීති

සංස්ථාපිත සමාගම්වල ලක්ෂණ

- හිමිකාරීත්වය - සාමාන්‍ය කොටස් හිමියන් සතියි. ඇපයෙන් සීමිත සමාගමක අවම වශයෙන් සමාජයෙන් දෙදෙනෙක් සිටිය යුතු අතර, අනෙකුත් සමාගම් එක් කොටස් හිමියෙකුට වුවද ආරම්භ කළ හැකියි.
- ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය - සමාගමක් ප්‍රාග්ධනය සම්පාදනය කරගන්නා ප්‍රධාන මූලාශ්‍රය කොටස් නිකුත් කිරීමයි.
- ලියාපදිංචිය - 2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි කිරීම අනිවාර්යය වේ.
- වගකීම - සමාගමේ වගකීම කොටස්කරුවන් යෙදවූ ප්‍රාග්ධනයට සීමා වේ.
- පැවැත්ම - සාමාන්‍ය කොටස් හිමිකරුවන්ගෙන් වෙන් වූ අඛණ්ඩ පැවැත්මක් ඇත.
- නෛතික පුද්ගල භාවය - සමාගම් නීතිය ඉදිරියේ පුද්ගලයෙක් ලෙස පිළිගන්නා බැවින් සියලු නෛතික කටයුතු සමාගම නමින් කළ හැකියි. එනම් සමාගමකට නෛතික පුද්ගල පැවැත්මක් පවතී.
- කළමනාකරණය - කොටස්කරුවන් විසින් පත් කරනු ලබන අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයන් විසින් කළමනාකරණ කටයුතු සිදු කරයි.
- ගිණුම් තැබීම සහ විගණනය - ගිණුම් තැබීම සහ විගණනය අනිවාර්ය වේ.

සංස්ථාපිත වර්ගීකරණය

03. සමාගමක් සංස්ථාපනය කිරීම.

සමාගමක් ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලිය ද ඊට අමතරව අධ්‍යක්ෂකවරුන් හා ලේකම්වරයා ලෙස කටයුතු කිරීමට ඔවුන්ගේ කැමැත්ත දැක්වෙන ප්‍රකාශයක් ද සමාගම් රෙජිස්ටාර් ජෙනරාල්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලිය

සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලියේ තම සමාගමට අත්‍යවශ්‍ය වන කරුණු සම්බන්ධයෙන් විශේෂයෙන් සඳහන් කළ හැකිය. ප්‍රයෝගිකව සමාගමක් සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලියේ පහත කරුණු සඳහන් කරයි.

1. සමාගමේ පරමාර්ථ
2. සමාගමේ කොටස් හිමියන්ගේ බලතල හා බැඳීම
3. සමාගමේ කළමනාකරණය සහ පරිපාලනය

සමාගමකට විශේෂ යෝජනා සම්මතයකින් ව්‍යවස්ථාවලිය වෙනස් කළ හැකි අතර එම වෙනස්කම් සමාගම් රෙජිස්ටාර් ජෙනරාල්වරයාට දැනුම් දිය යුතුය.

සමාගමක් විසින් පවත්වාගෙන යා යුතු පොත් පත් හා වාර්තා

සමාගමක් විසින් පහත සඳහන් පොත්පත් හා ලේඛන එහි ලියාපදිංචි කාර්යාලය තුළ තබාගත යුතු බව පනුනේ 11 වෙනි වගන්තියේ සඳහන් වෙයි.

- සමාගම සංස්ථාගත කිරීමේ සහතිකය සහ සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලිය
- පසුගිය වර්ෂ 10 ඇතුළත පවත්වන ලද කොටස්කරුවාගේ සියලුම රැස්වීම්වලට අදාළ වාර්තා
- පසුගිය වර්ෂ 10 ඇතුළත පවත්වන ලද අධ්‍යක්ෂකවරුන්ගේ සියලුම රැස්වීම් වාර්තා
- වාර්ෂික වාර්තා ද ඇතුළුව කොටස් හිමියන් වෙත යවන ලද ලිපි ලේඛනවල පිටපත්
- ණයකර ලේඛනය
- කොටස් ලේඛනය
- ගිණුම් වාර්තා

මීට අමතරව සමාගමක් විසින් සාමාන්‍යයෙන් පහත පොත්පත් සහ වාර්තා පවත්වා ගනියි.

- I. සමාගමක් තම මුදල් ලැබීම් හා එම මුදල් වියදම් කළ ආකාරය දැක්වෙන වාර්තා
- II. සමාගමේ වත්කමේ හා බැරකම් පිළිබඳ වාර්තා
- III. භාණ්ඩ වෙළඳාම සම්බන්ධයෙන් නම් ණයට ගැණුම් හා විකුණුම් පිළිබඳ ගැනුම්කරුවන්ගේ සහ සැපයුම්කරුවන්ගේ වාර්තා
- IV. අවසාන තොග වාර්තා
- V. සේවා සැපයීම සම්බන්ධව නම් සේවා වාර්තා

සීමිත සමාගමක කොටස් වර්ග

සමාගමක හිමිකම් ලාභාංශ කුඩා පංගුවලට බෙදා විට ඒවා ඒකක කොටස් ලෙස හඳුන්වයි. සමාගම් පනුගත 49 වන වගන්තියට අනුව සීමිත සමාගමකට නිකුත් කළ හැකි කොටස් වර්ග පහත දැක්වේ.

1. සාමාන්‍ය කොටස්
2. වරණීය කොටස්
3. විශේෂ කොටස්

සාමාන්‍ය කොටස් වල ලක්ෂණ

- ලැබෙන ලාභාංශ ප්‍රමාණය නිශ්චිත නොමැති නම් ලාභ වැඩිවන විට වැඩි ලාභාංශයකුත් ලාභ අඩු නම් අඩු ලාභාංශයකුත් හිමිය.
- රැස්වීම් වලදී ඡන්දය ප්‍රකාශ කිරීමට බලය පවතියි.
- සමාගමේ හිමිකාරීත්වය හිමිය.
- ලාභාංශ ලැබීමේ, ප්‍රාග්ධනය ආපසු අය කර ගනියි නම් අනෙකුත් කොටස් වර්ගවලින් පසු අවස්ථා හිමිවෙයි.

වරණීය කොටස් වල ලක්ෂණ

- ලැබෙන ලාභාංශය නිශ්චිත වේ. එනම් ලාභය මත වෙනස් නොවන ලාභාංශ හිමි වෙයි.
- ලාභාංශ ලැබීමේ දී ත් ප්‍රාග්ධනය ආපසු අය කර ගැනීමේදීත් ප්‍රමුඛතාවය හිමි වේ.
- ඡන්ද බලය හිමි නොවේ.

ප්‍රකාශ කළ ප්‍රාග්ධනය

සමාගමක් තම කොටස් මහජනයාට නිකුත් කර රැස් කර ගන්නා අරමුදල් ප්‍රකාශ කළ ප්‍රාග්ධනය ලෙස හඳුන්වයි.

සමාගම් පනුගත 58 වගන්තියට අනුව ප්‍රකාශ කළ ප්‍රාග්ධනය යනු “කොටස් නිකුත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් සමාගමට ලැබුණු හෝ ලැබිය යුතු තත්ත්වයට පත්ව ඇති මුදල්වල එකතුවයි”.

කොටසක ප්‍රතිශ්ඨාව

සමාගම් පනුගත 52 වෙනි වගන්තියට අනුව සමාගමේ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් කොටසක ප්‍රතිශ්ඨාව තීරණය කරයි. කොටසක ප්‍රතිශ්ඨාව යනු, කොටසක නිකුතු අගයකි.

කොටසක ප්‍රතිශ්ඨාව ලබා ගත හැකි ආකාරය

- මුදල්
- පොරොන්දු නෝට්ටු
- සේවා ලබා ගැනීම්
- දේපළවලින්
- වෙනත් සුරැකුම්පත්වලින්

කොටස් නිකුත් කිරීම

2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පනතට අනුව සමාගමේ ව්‍යවස්ථාවලින් විධි විධානවලට යටත්ව අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් උචිත යැයි සලකන ආදායම්කරුවන්ට කොටස් නිකුත් කළ හැකියි. කොටස් නිකුත් කරන ලද සමාගමක් නිකුතුව සිදු කරන ලද දිනයේ සිට වැඩ කරන දින 20ක් ඇතුළත පහත කරුණු ඇතුළත් දැන්වීමක් සමාගම් රෙජිස්ටාර්වරයා වෙත ලබා දිය යුතුයි.

01. නිකුත් කරන ලද කොටස් සංඛ්‍යාව
02. ප්‍රතිශ්ඨාවේ ප්‍රමාණය
03. කොටස් නිකුතුවෙන් පසුව සමාගමේ ප්‍රකාශ කළ ප්‍රාග්ධනය

සමාගමක් විසින් සිදු කරනු ලබන කොටස් නිකුතු වර්ග

1. ප්‍රසිද්ධ කොටස් නිකුතුව
  - 1.1 මූලික ප්‍රසිද්ධ කොටස් නිකුතුව
  - 1.2 පරිණත ප්‍රසිද්ධ කොටස් නිකුතුව
2. ප්‍රසාද කොටස් නිකුත් කිරීම.
3. හිමිකම් කොටස් නිකුත් කිරීම.

1. ප්‍රසිද්ධ කොටස් නිකුතුව

සමාගමක කොටස් සඳහා සහභාගිවන ලෙස මහජනතාවට සංස්ථා ප්‍රකාශයක් මගින් ආරාධනය කරමින් සිදු කරන කොටස් නිකුතුව ප්‍රසිද්ධ කොටස් නිකුතුව ලෙස හඳුන්වයි.

ප්‍රසිද්ධ කොටස් නිකුතුවකදී කොටසක මිළ හෙවත් කොටසක ප්‍රතිශ්ඨාව එකවර හෝ වාරික වශයෙන් ලබා ගත හැකි වෙයි.

කොටසක ප්‍රතිශ්ඨාව එකවර ලබා ගන්නා විට ගිණුම් තබන ආකාරය

කොටසක ප්‍රතිශ්ඨාව එකවර ලබා ගන්නා විට කොටසක් සඳහා ගෙවිය යුතු මුළු මුදලම අයදුම් පත් සමඟ ගෙවිය යුතු බව සංස්ථා ප්‍රකාශයේ සඳහා කරනු ලබයි. ඒ අනුව ප්‍රතිශ්ඨාව එකවර ලබා ගැනීමේ දී කොටසක් වෙනුවෙන් ලැබිය යුතු මුළු මුදලම අයදුම්පත් සමඟ ලැබෙන බව මෙහිදී උපකල්පනය කරයි. එවිට

අයදුම් පත් සමඟ ලැබෙන මුදල

මුදල් ගිණුම හර
කොටස් නිකුත් කිරීමේ ගිණුම බැර

XX

XX

හිමිකම් නිකුතුව සම්බන්ධයෙන් ගිණුම් තැබීම.

හිමිකම් නිකුතුවකදී ලැබෙන මුදල් පහත පරිදි ගිණුම්ගත කළ යුතුයි.

මුදල් ගිණුම හර

XX

සමාන්‍ය කොටස් ප්‍රකාශ කළ ප්‍රාග්ධනය ගිණුම බැර

XX

සීමිත සමාගමක මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම.

සංස්ථාපිත සමාගම් විසින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන අවශ්‍යතා දෙකක් පදනම් කරගෙන පිළියෙල කරනු ලබයි.

1. විශේෂිත පරමාර්ථ සඳහා (අභ්‍යන්තර ප්‍රයෝජනය සඳහා පිළියෙල කරන මූල්‍ය ප්‍රකාශන)
2. පොදු පරමාර්ථ සඳහා (ප්‍රසිද්ධ කිරීම සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම.)

1. විශේෂිත පරමාර්ථ සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම.

කළමනාකරණයේ අවශ්‍යතාවයන් සඳහා සියලු තොරතුරු ඇතුළත් කරමින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කරන අතර ඒවා විස්තරාත්මක මූල්‍ය ප්‍රකාශන නමින් හඳුන්වයි.

2. පොදු පරමාර්ථ සඳහා (ප්‍රසිද්ධ කිරීම සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම.)

ව්‍යාපාරයක් පිළිබඳ ඇල්මක් දක්වන ඕනෑම පාර්ශ්වයකට පොදුවේ පරිශීලනය කළ හැකි වන පරිදි එම ව්‍යාපාරය අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඉදිරිපත් කළ විට ඒවා පොදු පරමාර්ථ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ලෙස හඳුන්වයි. පොදු පරමාර්ථ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සඳහා පහත දැක්වෙන දෑ අදාළ කරගත යුතුයි.

1. ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01 (LKAS 01) හි නිර්දේශ, ආකෘති සහ මඟ පෙන්වීම්.
2. මූල්‍ය වාර්තාකරණයේ සංකල්පනාත්මක රාමුවේ නිර්දේශ
3. 2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පනතේ විධි විධාන
4. ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ හා විගණන ප්‍රමිත කමිටු මඟ පෙන්වීම්
5. පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ සංකල්ප හා මූලධර්ම.

පොදු පරමාර්ථ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සංරචක

- I. විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශය
- II. මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය
- III. හිමිකම් වෙනස්වීම් ප්‍රකාශනය
- IV. මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය

මූල්‍ය ප්‍රකාශණ පිළියෙල කිරීමේ දී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01 හි දක්වා ඇති ආකෘතින් සහ මඟ පෙන්වීම් භාවිතා කළ යුතු ය. එලෙස සකස් කරන මූල්‍ය ප්‍රකාශණ සඳහා ආදර්ශ ආකෘතියක් පහත දක්වා ඇත.

..... සමාගම
 ..... දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා විස්තීර්ණ අදායම් ප්‍රකාශණය

	සටහන්	රු. 000
විකුණුම් අදායම		XXX
විකුණුම් පිරිවැය		(XXX)
දළ ලාභය		XXX
වෙනත් අදායම්	01	XXX
		XXX
පරිපාලන වියදම්		(XXX)
බෙදාහැරීමේ වියදම්		(XXX)
මූල්‍ය වියදම්		(XXX)
වෙනත් වියදම්	02	(XXX)
බදු පෙර ශුද්ධ ලාභය	03	XXX
ආදායම් බදු		(XXX)
බදු පසු ශුද්ධ ලාභය		XXX
වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම්		
ඉඩම් ප්‍රත්‍යාගණන ලාභ		XXX
ගොඩනැගිලි ප්‍රත්‍යාගණන ලාභ		XXX
මුද්‍ර විස්තීර්ණ අදායම		XXX

..... සමාගම
..... දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය

විස්තරය	සමාන්‍ය කොටස්	වරණීය කොටස්	ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත	පොදු සංචිත	රඳවාගත් ඉපැයුම	එකතුව
ආරම්භක ශේෂය	XX	XX	XX	XX	XX	XX
මුළු විස්තීරණ ආදායම				XX	XX	XX
සමාන්‍ය කොටස් නිකුත් කිරීම	XX					XX
වරණීය කොටස නිකුත් කිරීම		XX				XX
හිමිකම් කොටස් නිකුත් කිරීම	XX					XX
ප්‍රසාද කොටස් නිකුත් කිරීම	XX			(XX)		-
පොදු සංචිතයට මාරු කිරීම				XX	(XX)	-
සමාන්‍ය කොටස් නිදහස් කිරීම	(XX)					(XX)
වරණීය කොටස් නිදහස් කිරීම	(XX)					(XX)
අතුරු ලාභාංශ - ස/කො - ව/කො					(XX) (XX)	(XX) (XX)
යෝජිත ලාභාංශ - ස/කො - ව/කො					(XX)	(XX)
අවසාන ශේෂය	XX	XX	XX	XX	XX	XX

..... සමාගම

..... දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශය

රු.

<p>ජංගමනොවන වත්කම්</p> <p>දේපළ, පිරිසත උපකරණ</p> <p>ආයෝජන</p> <p>ජංගම වත්කම්</p> <p>අවසන් තොගය</p> <p>වෙළෙඳ ලැබිය යුතු දෑ</p> <p>ඉදිරියට කළ ගෙවීම්</p> <p>ලැබිය යුතු ආදායම්</p> <p>මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ</p> <p>මුළු වත්කම්</p>	<p>සටහන</p> <p>05</p>	<p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p>	<p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p>
<p>හිමිකම් සහ වගකීම්</p> <p>ප්‍රාකාශ කළ ප්‍රාග්ධනය - ස/කො</p> <p>- ව/කො</p> <p>සංචිත</p> <p>පොදු සංචිත</p> <p>ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත</p> <p>රඳවාගත් ඉපැයුම</p>		<p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p>	<p>XXX</p>
<p>ජංගම නොවන වගකීම්</p> <p>බැංකු ණය</p> <p>උකස් ණය</p> <p>කල්බදු ණය හිමියෝ</p>		<p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p>	<p>XXX</p>
<p>ජංගම වගකීම්</p> <p>වෙළෙඳ ණයහිමියෝ</p> <p>උපචිත විදුලිය</p> <p>කලින් ලද අදායම්</p> <p>බැංකු අයිරාව</p> <p>කල්බදු ණය හිමියෝ</p>		<p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p> <p>XXX</p>	<p>XXX</p>
<p>මුළු හිමිකම් සහ වගකීම්</p>			<p>XXX</p>

..... සමාගම

..... දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ සටහන්

සටහන් අංක 01 - වෙනත් ආදායම්

ලද වට්ටම්	XXX
කොමිස් ආදායම්	XXX
මෝටර් රථ ඉවත් කිරීමේ ලාභ	XXX
	XXX

සටහන් අංක 02 - බදු පෙර ශුද්ධ ලාභය

බදු පෙර ශුද්ධ ලාභය ගණනය කිරීමේ දී පහත වියදම් ද අඩු කර ඇත.

ණය පොලී	XXX
ක්ෂය වීම්	XXX
විගණන ගාස්තු	XXX
තොග කපාහැරීමේ අලාභ	XXX
අධ්‍යක්ෂක වේතන	XXX

සටහන් අංක 03 - ආදායම් බදු

උාණ බදු වෙන්කිරීමක් නම්	අධි බදු වෙන්කිරීමක් නම්
ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ ආදායම් බද්ද XXX	ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ ආදායම් බද්ද XXX
ආදායම් බදු උාණ වෙන්කිරීම් XXX	ආදායම් බදු අධි වෙන්කිරීම් (XXX)
XXX	XXX

සටහන් අංක 04 - යෝජිත ලාභාංශ

සමාන්‍ය කොටස් සඳහා රු. 2 ක අවසාන ලාභාංශයක් ගෙවීමට අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය යෝජනා කර ඇත.

සටහන අංක 05 - දේපළ පිරිසිදු උපකරණ

පිරිවැය

විස්තරය	ඉඩම්	ගොඩනැගිලි	යන්ත්‍ර	මෝටර් රථ	එකතුව
ආරම්භක ශේෂය	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
එකතු කිරීම්			XXX		XXX
ප්‍රත්‍යාගණන ලාභ ප්‍රත්‍යාගණනයේ දී සමුච්චිත ක්ෂය වීම්	XXX	XXX (XXX)			XXX (XXX)
ඉවත් කිරීම්				(XXX)	(XXX)
අවසාන ශේෂය	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX

සමුච්චිත ක්ෂය

විස්තරය		ගොඩනැගිලි	යන්ත්‍ර	මෝටර් රථ	එකතුව
ආරම්භක ශේෂය		XXX	XXX	XXX	XXX
වර්ෂයේ ක්ෂය		XXX	XXX	XXX	XXX
ප්‍රත්‍යාගණනයේ දී සමුච්චිත ක්ෂය වීම්		(XXX)			
ඉවත් කිරීම්		-		(XXX)	
අවසාන ශේෂය	-	XXX	XXX	XXX	XXX
ධාරණ අගය	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX

පෙරවැඩ

01. විකුණුම් පිරිවැය ගණනය කිරීම.

ආරම්භක තොගය XXX

නිෂ්පාදන පිරිවැය XXX

ගැනුම් XXX

ආපසු යැවුම් (XXX)

XXX

සෘජු වියදම්

ගෙන ඒමේ කුලී XXX

තිරු ගාස්තු XXX XXX XXX

XXX

භාණ්ඩ හානි XXX

භාණ්ඩ ගැනිලි XXX

භාණ්ඩ පරිත්‍යාග XXX (XXX)

විකුණුම් පිරිවැය XXX

02. නිෂ්පාදන පිරිවැය ගණනය කිරීම.

ආරම්භක අමුද්‍රව්‍ය තොගය		XX
අමුද්‍රව්‍ය ගැනුම්	XX	
අමුද්‍රව්‍ය ආපසු යැවීම්	(XX)	
සෘජු වියදම්	XX	
අමුද්‍රව්‍ය ගෙන ඒමේ කුලී	XX	
තිරු බදු	XX	XX
- තොග හානි	XX	XX
අමුද්‍රව්‍ය පරිත්‍යාග	XX	
උමුද්‍රව්‍ය ගැනීම්	XX	(XX)
අවසාන අමුද්‍රව්‍ය තොගය		XX (XX)
පාරිභෝජනය කළ ද්‍රව්‍ය පිරිවැය		XX
සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය		XX
සෘජු වෙනත් පිරිවැය		XX
ප්‍රාථමික පිරිවැය		XX
<u>නිෂ්පාදන පොදු කාර්ය පිරිවැය</u>		
කම්හල් රක්ෂණය	XX	
කම්හල් නඩත්තු වියදම්	XX	
කම්හල් විදුලිය	XX	
යන්ත්‍ර නඩත්තු වියදම්	XX	
කම්හල් වේතන	XX	
තීන්ත ආලේපන වියදම්	XX	
කම්හල් රක්ෂණය	XX	
කම්හල් නඩත්තු වියදම්	XX	
කම්හල් විදුලිය	XX	
කම්හල් වේතන	XX	XX
ආරම්භක නොනිම් තොගය		XX
අවසන් නොනිම් තොගය		XX (XX)
නිෂ්පාදන පිරිවැය		XX

03. වියදම් විශ්ලේෂණය

වියදම	බෙදාහැරීමේ වියදම්	පරිපාලන වියදම්	මූල්‍ය වියදම්	වෙනත් වියදම්
ප්‍රචාරණ වියදම් බැංකු ණය පොලී ලී බඩු විකිණීමේ අලාභ EPF වියදම් ETF වියදම් උග්‍රණ අඩමාණ ණය වැටුප් හා වේතන වරිපනම් වියදම් දුන් වට්ටම් බොල්ණය මෝටර් රථක්ෂය බැංකු ගාස්තු කල්බදු ණයපොලී තොග හානි අලාභ දුරකථන වියදම් තොග කපාහැරීම්	XXX XXX XXX XXX XXX	 XXX XXX XXX XXX XXX	XXX XXX XXX	XXX XXX XXX
එකතුව	XXX	XXX	XXX	XXX

හිමිකම් වෙනස් වීමේ ප්‍රකාශනය

ගිණුම් කාලච්ඡේදය තුළ හිමිකමෙහි එනම් ස්කන්ධයෙහි සිදු වූ වෙනස් වීම් වෙනම හෙළිදරව් කිරීම සඳහා හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශයක් ඉදිරිපත් කළ යුතුය. සාමාන්‍යයෙන් සෑම හිමිකම් අයිතමයක් සඳහාම ලෙජරයේ ගිණුමක් පවතින අතර, එම ගිණුම්වල සටහන් කරන ලද ගනුදෙනු මෙම ප්‍රකාශය තුළ හෙළිදරව් කරනු ලබයි. සාමාන්‍යයෙන් හිමිකම් වෙනස් වීමට බලපාන ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් කිහිපයක් සහ ඒ තුළින් හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනයට වන බලපෑම ඉහත ආකෘතියෙහි දක්වා ඇත.

සංස්ථාපිත සමාගමක ආදායම් බදු

සංස්ථාපිත සමාගමක් විසින් සිය ලාභය මත සමාගම නමින් ආදායම් බදු ගෙවිය යුතුය. පවත්නා බදු නීතිය අනුව කාර්තුවක් අවසාන වී ඊළඟ කාර්තුවේ මුල් මාසයේ දී සමාගම විසින් ම තක්සේරු කළ බදු ප්‍රමාණයන් ගෙවිය යුතුය. එසේ බදු ගෙවීමට ස්ව තක්සේරු ක්‍රමයට බදු ගෙවීම ලෙස හැඳින්වෙයි. මෙසේ වර්ෂය තුළ ගෙවන ආදායම් බදු ප්‍රමාණය පහත පරිදි ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

ආදායම් බදු ගිණුම හර   XX
මුදල් ගිණුම බැර   XX

සලකා බලන ගිණුම් වර්ෂය ආරම්භක දිනට සමාගමේ ලෙජරයේ ආදායම් බදු වෙන්කිරීමේ ගිණුමේ ශේෂයක් පැවතිය හැකි අතර එම ශේෂයේ අදහස වන්නේ පෙර වර්ෂය සඳහා ආදායම් බදු සඳහා වෙන් කරන ලද නමුත් එම වර්ෂය තුළ මුදලින් නොගෙවා ඇති ප්‍රමාණයයි. ඒ සඳහා ගෙවීම් ප්‍රවර්ධන වර්ෂයේ දී කළ යුතු අතර එහිදී ආදායම් බදු සඳහා වෙන් කර ඇති ප්‍රමාණයත් සත්‍ය වශයෙන් මුදලින් ගෙවා නිම කරන ප්‍රමාණයත් අතර වෙනසක් පැවතිය හැකිය. එම වෙනස ආදායම් බදු අධි වෙන්කිරීමක් හෝ ආදායම් බදු උග්‍රණ වෙන්කිරීමක් ලෙස හඳුනාගනියි.

ආදායම් බදු උගණ වෙන් කිරීම්

පෙර වසර සඳහා වෙන් කර ඇති ආදායම් බදු ප්‍රමාණය ඒ සඳහා සත්‍ය වශයෙන් ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රමාණයට වඩා අඩු නම් එය ආදායම් බදු උගණ වෙන් කිරීමෙන් ලෙස හඳුන්වන අතර එය පහත පරිදි ගිණුම්ගත කළ යුතුයි.

ආදායම් බදු ගිණුම හර

XX

ආදායම් බදු වෙන් කිරීමේ ගිණුම බැර

XX

අධි බදු වෙන් කිරීමේ ගිණුම

පෙර වසර සඳහා වෙන් කර ඇති ආදායම් බදු ප්‍රමාණය ඒ සඳහා සත්‍ය ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි නම් එය අධි බදු වෙන් කිරීමක් ලෙස හඳුන්වන අතර එය පහත පරිදි ගිණුම්ගත කරනු ලබයි.

ආදායම් බදු වෙන් කිරීමේ ගිණුම

හර

XX

ආදායම් බදු ගිණුම බැර

XX

පෙර වර්ෂය සඳහා ප්‍රවර්ථන වර්ෂයේදී මුදලින් ගෙවන ආදායම් බද්ද පහත පරිදි ගිණුම් ගත කළ යුතුයි.

ආදායම් බදු වෙන් කිරීමේ ගිණුම හර XX

මුදල් ගිණුම බැර XX

ඒ අනුව වර්ෂය අවසාන දිනට ආදායම් බදු ගිණුමේ ශේෂයෙන් පෙන්වන්නේ ප්‍රවර්ථන වර්ෂය සඳහා මුදලින් ගෙවන ලද ආදායම් බදු ප්‍රමාණය පමණකි.

කිසියම් වර්ෂයකට අදාළව සත්‍ය වශයෙන් ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු ප්‍රමාණය තීරණය වන්නේ එම වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශණ පිළියෙල කර අවසන් වූ පසුවයි. මේ නිසා මූල්‍ය ප්‍රකාශණ පිළියෙල කරන විට දී එම වර්ෂයට අදාළ බදු ප්‍රමාණය නිශ්චිතවම නොදනී. මේ නිසා මූල්‍ය ප්‍රකාශණ පිළියෙල කරන විට ආදායම් බද්ද ඇස්තමේන්තු කළ යුතුයි.

එසේ ඇස්තමේන්තු කළ බද්දට වඩා ස්වතක්සේරු ක්‍රමයට ගෙවා ඇති බද්ද අඩුනම් ඉතිරි ප්‍රමාණය සඳහා වෙන් කිරීමක් කළ යුතුයි. එවිට එය පහත පරිදි ගිණුම් ගත කළ යුතුයි.

ආදායම් බදු ගිණුම හර

XX

ආදායම් බදු වෙන් කිරීමේ ගිණුම බැර

XX

ආදායම් බදු වෙන්කිරීමේ ගිණුමේ ශේෂය මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශණයෙහි ජංගම වගකීමක් ලෙස පෙන්වනු ලබයි. එසේම ස්වතක්සේරු ක්‍රමයට ගෙවා ඇති බදු ප්‍රමාණය ඇස්තමේන්තුගත ආදායම් බද්දට වඩා වැඩිනම් එම වැඩි ප්‍රමාණය ඉදිරියට ගෙවූ ආදායම් බදු ලෙස ජංගම වත්කම් යටතේ දැක්විය යුතුයි.

කලින් ගෙවූ ආදායම් බදු ගිණුම හර

XX

ආදායම් බදු ගිණුම බැර

XX

සමාගමක කාලවිච්ඡේදයේ ලාභය විසර්ජන කරන ආකාරය

සමාගමක බදු පසු ශුද්ධ ලාභය විසර්ජනය කළ හැකි ලාභය ලෙස හැඳින්වෙයි. එම ලාභය විසර්ජනය කරන ආකාරය සමාගමේ අධ්‍යක්ෂකවරුන් විසින් තීරණය කළ යුතුය. සාමාන්‍යයෙන් සමාගමක ලාභය විසර්ජනය කරන්නේ ප්‍රධාන ස්වරූප දෙකකිනි.

01. සංචිතවලට මාරු කිරීම.

02. ලාභාංශ ලෙස බෙදා හැරීම.

01. සංචිතවලට මාරු කිරීම.

ලාභයෙන් කිසියම් ප්‍රමාණයක් කොටස් හිමියන්ට බෙදා නොදී සමාගම තුළම රඳවා ගැනීම සංචිත ඇති කිරීම ලෙස හඳුන්වයි. එය ලාභලාභ ගිණුමේ ම ඉතිරිවීමට ඉඩ හැරිය හැකිය. නැතිනම් වෙනම සංචිත ගිණුමකට මාරු කළ හැකිය. එවිට මෙය පහත පරිදි ගිණුම් ගත කළ යුතුය.

ලාභ ලාභ විසර්ජන ගිණුම	හර	XX
අදාළ සංචිත ගිණුම බැර		XX

02. ලාභාංශ ලෙස බෙදාහැරීම.

සමාගමක ලාභයෙන් කිසියම් ප්‍රමාණයක් කොටස් හිමියන්ට බෙදා දෙන්නේ නම් ඒවා ලාභාංශ ලෙස හැඳින්වෙයි. වර්ණය කොටස් වලට නිශ්චිත ලාභාංශයක් හිමියි. එම ලාභාංශ ප්‍රමාණය කොටස් නිකුත් කරන අවස්ථාවේදීම ප්‍රකාශයට පත් කරනු ඇත. ඒ අනුව වර්ණය කොටස් වලට හිමි ලාභාංශය එම කොටස්වල නිකුත් අගයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස හෝ කොටසකට යම් නිශ්චිත අගයක් ලෙස සෑම වර්ෂයකදීම ගෙවනු ලබයි. එහෙත් සාමාන්‍ය කොටස් සඳහා නිශ්චිත ලාභයක් හිමි නොවන අතර එය වර්ෂයෙන් වර්ෂයට ගෙවනු ලබයි.

සාමාන්‍යයෙන් ලාභාංශ අවස්ථා දෙකක් යටතේ හඳුනාගනු ලබයි.

1. අතුරු ලාභාංශ

2. අවසන් ලාභාංශ (භෞතික ලාභාංශ)

01. අතුරු ලාභාංශ

කිසියම් වර්ෂයක ලාභය ගණනය කරනු ලබන්නේ වර්ෂය අවසාන වූ පසුවයි. එසේ වර්ෂය අවසාන වනතෙක් නොසිට කිසියම් ලාභාංශ ප්‍රමාණයක් කොටස් හිමියන්ට මුදලින් ගෙවයි නම් එම ලාභාංශ අතුරු ලාභාංශ ලෙස හඳුන්වයි. එසේ අතුරු ලාභාංශ ගෙවන විට පහත පරිදි ගිණුම් තැබිය යුතුය.

ගෙවූ ලාභාංශ ගිණුම (රඳවාගත් ඉපැයුම) හර	XX
මුදල් ගිණුම බැර	XX

02. අවසන් ලාභාංශ

වර්ණය කොටස් සඳහා වර්ෂය තුළ ගෙවා ඇති ලාභාංශ අඩු කොට ඉතිරි ප්‍රමාණය පමණක් අවසාන ලාභාංශය ලෙස ගෙවිය යුතුය. එවිට එම ලාභාංශ ප්‍රමාණය පහත පරිදි ගිණුම්ගත කරනු ලබයි.

ලාභ'ලාභ විසර්ජන ගිණුම / රඳවාගත් ලාභ ගිණුම හර	XX
ගෙවිය යුතු ලාභාංශ ගිණුම බැර	XX

සමාන්‍ය කොටස් හිමියන්ට ස්ථාවර ලාභාංශයක් ප්‍රකාශයට පත් කර නැති නිසා ගෙවනු ලබන අවසාන ලාභාංශ ප්‍රමාණය අධ්‍යක්ෂකවරුන් මහ සහා රැස්වීමට යෝජනාවක් ලෙස ඉදිරිපත් කරනු ලබයි.

එම යෝජනාව මහා සහා රැස්වීමේ දී අනුමත වුවහොත් පමණක් සමාගමේ වගකීමක් බවට පත් වේ. එම නිසා එය අසම්භාවය වගකීමක් බැවින් ගිණුම්ගත කිරීමක් සිදු නොකරයි. එහෙත් එම යෝජනාව හිමිකම් වෙනස් වීමේ ප්‍රකාශණයට අදාළ සටහනක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශණ වල වෙනම හෙළිදරව් කරනු ලබයි.

ලාභාංශ බදු

පවත්නා නීතිමය තත්ත්වය අනුව ලාභාංශ ගෙවන විට මුළු දළ ලාභාංශයෙන් සනාතෙහි සඳහන් වන ලාභාංශ බදු ප්‍රතිශතය අඩු කොට දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවිය යුතුය. එය ලාභාංශ බද්ද ලෙස හඳුන්වයි.

$$\text{ශුද්ධ ලාභාංශය} = \text{දළ ලාභාංශය} - \text{ලාභාංශ බද්ද}$$

එවිට ලාභාංශ ගෙවීමේදී පහත පරිදි ගිණුම් තැබීම සිදු කළ යුතුය.

ලාභාංශ ගිණුම හර

XX (දළ ලාභාංශය)

ගෙවිය යුතු ලාභාංශ බදු ගිණුම බැර

XX (ලාභාංශ බද්ද)

මුදල් ගිණුම / ගෙවිය යුතු ලාභාංශ බැර

XX